

De ontsluiting van Tiel

De situatie rondom de voorgestelde nieuwe weg tussen Tiel en de A15 is ingewikkeld en controversieel. We geven u een samenvatting van de belangrijkste punten, onze schriftelijke bijdrage (hieronder) bevat een uitgebreidere toelichting:

- Tiel wil een nieuwe 80 km/uur weg met een lengte van 4 kilometer aanleggen door het Betuwse landschap. Dit kost ongeveer €50 miljoen.
- Tiel motiveert de noodzaak voor deze weg met een verwachte bevolkingsgroei van 42.000 naar 50.000 inwoners binnen 10 jaar. Dit is dus 18% groei, dat is veel meer dan de vastgelegde groeicijfers.
- Op 18 december aanstaande wil de gemeenteraad van Tiel definitief kiezen deze nieuwe weg aan te leggen en vanaf dan niet meer naar alternatieven te kijken.

Als inwoners van het buitengebied zien we grote kritiekpunten:

1. We zien onzorgvuldige besluitvorming:
  - De nieuwste groeicijfers zijn niet afgestemd met de buurgemeenten en provincie.
  - MER-commissie vindt dat de onderbouwing onvolledig is en ongeschikt voor besluitvorming door de gemeenteraad.
2. We vinden dat er een goede alternatieve oplossing is:
  - De studies van Movares tonen aan dat opwaardering van de bestaande N834 naar dubbele rijbanen volstaat.
  - Ladder van Verdaas schrijft voor om eerst de bestaande weg op te waarderen.
3. We horen tegenstrijdige communicatie:
  - Tiel claimt dat er steun is van provincie Gelderland, maar Gedeputeerde Ruitenberg ontkent financiële steun en pleit voor regionale aanpak (eerst oriënteren en samen afstemmen).
  - West Betuwe heeft een negatieve zienswijze ingediend, met zorgen over aantasting stiltegebied, toename van sluipverkeer en landschapskwaliteit.

We constateren dus een duidelijk gebrek aan afstemming tussen de betrokken overheden. Dit leidt nu tot grote frustratie bij de inwoners. De besluitvorming van Tiel verloopt onzorgvuldig en ongemotiveerd. Dit gaat in tegen alle beginselen van behoorlijk bestuur.

We steunen het voorstel van de gemeente West Betuwe en de Provincie Gelderland voor een nieuwe, gecoördineerde en transparante aanpak, met gezamenlijke uitgangspunten en een zorgvuldig regionaal proces. Pas dan komen we tot een gedegen besluit, waarbij we rekening kunnen houden met alle betrokken partijen en belangen.

Toelichting

De gemeenteraad van Tiel wil op woensdag 18 december een definitieve keuze maken over de aanleg van een nieuwe weg tussen Tiel en de A15. Dit gaat om een 80 km/uur weg van 4 kilometer dwars door het Betuwse landschap en het groene stiltegebied tussen de dorpen Wadenoijen en Ophemert. Met een nieuwe enorme tunnelbak onder het spoor door, het gaat om een investering van zo'n € 50 miljoen.

Het college van Tiel wil deze weg aanleggen op basis van een gloednieuwe groeiprognose van Tiel van 42.000 inwoners (nu) naar 50.000 inwoners binnen 10 jaar. Dat is een vrij extreme groei van het inwoneraantal van ongeveer 18%. Dit groeicijfer is niet afgestemd met de buurgemeenten, noch met de provincie. Toch vormt juist dit groeicijfer de motivering voor het gemeentebestuur van Tiel om nu exclusief te kiezen voor deze nieuwe weg.

Studies van Movares in opdracht van de gemeente Tiel hebben aangetoond dat deze nieuwe weg op basis van de vastgelegde groeicijfers van Tiel niet nodig is. De bestaande provinciale weg (N834) naar de afslag Tiel-West kan verdubbeld worden naar 2x2 rijbanen, dan is de verkeersproblematiek voor Tiel duurzaam opgelost. Volgens de zogeheten Ladder van Verdaas mogen we alleen een nieuwe weg aanleggen, als opwaarderen van de bestaande weg niet werkt. Volgens die ladder moet Tiel dus (samen met de provincie) die N834 gaan opwaarderen.

De buurgemeente West Betuwe heeft in juli 2024 een negatieve zienswijze ingebracht. West Betuwe is tegen dit plan van Tiel, omdat het tracé voor een groot deel vlak langs de gemeentegrens van West Betuwe loopt. Het is daar een stiltegebied met hoogwaardige landschappelijke kwaliteit. De landelijke MER-commissie heeft onlangs geconcludeerd dat het voorliggende MER rapport onvolledig en onduidelijk is en ongeschikt voor besluitvorming door de gemeenteraad van Tiel. Toch dreigt Tiel op 18 december door te denderen in de besluitvorming.

Het college van Tiel zegt dat ze serieus in gesprek zijn met de provincie Gelderland over financiering vanuit de provincie en dat de provincie medewerking wil verlenen. Maar gedeputeerde Ruitenbergh communicert naar ons (de bewoners) dat de provincie in ieder geval niet gaat meebetalen aan deze nieuwe weg. En ook dat het een gebiedsvraagstuk is dat de provincie liever regionaal wil oppakken. Ambtelijk spreekt men uit dat er nu hooguit een oriëntatiefase aan de orde is en geen keuze voor een tracé.

Als inwoners van West Betuwe worden wij nu van het kastje naar de muur gestuurd. Tiel gaat een besluit nemen op basis van onjuiste argumenten, onze eigen gemeente West Betuwe is tegen en de Provincie Gelderland beweert dat er nog geen besluit valt. Dat is buitengewoon frustrerend: betrokken overheden zouden juist moeten samenwerken, gezamenlijke uitgangspunten moeten formuleren en een zorgvuldig proces moeten volgen.

De besluitvorming verloopt nu helaas uiterst onzorgvuldig en ongemotiveerd, dat is tegen alle beginselen van behoorlijk bestuur.

Waarom is de gemeenteraad van West Betuwe betrokken? (voor 10 december 2024):

De gemeente West Betuwe heeft in haar zienswijze aangegeven geen (meer)waarde en geen draagvlak te zien voor variant 5. West Betuwe is dan ook tegen variant 5. We citeren uit de zienswijze: *“Het gemeentebestuur van West Betuwe roept het college en de raad van Tiel dringend op om met college en gemeenteraad van West Betuwe, inwoners en stakeholders in gesprek te gaan en met name vanuit een brede gebiedsontwikkeling te kijken naar de gevolgen van een ontsluitingsweg en de wegenstructuur voor de gehele omgeving. De gevolgen van variant 5 gaan veel verder dan alleen Tiel en haar eigen buitengebied, maar*

betreft ook de gemeente West Betuwe en haar belangen, alsmede de belangen van de regio Rivierenland. Een nieuwe (door)start van dit proces is daarom noodzakelijk."

Wij hebben voor de gemeenteraad van West Betuwe drie concrete vragen waar we graag zo snel mogelijk antwoord op krijgen:

1. Is de gemeenteraad van West Betuwe in lijn met de zienswijze van West Betuwe inhoudelijk betrokken geweest bij de afweging van Tiel en het voorgenomen besluit zoals dit nu definitief voorligt op 18 december?
2. Welk overleg heeft er in de tussentijd tussen betrokken wethouders plaatsgevonden en wat was daarvan de uitkomst?
3. Welke mogelijkheden ziet de wethouder van West Betuwe om variant 5 tegen te houden, of is zij van plan deze maand nog de handdoek in de ring te gooien?

Waarom is de Provincie Gelderland betrokken? (Open Agenda PS, 4 december 2024):

De Provincie Gelderland heeft tot nu toe een passieve rol in deze ontwikkelingen. Toch schermt de gemeente Tiel dat de provincie wel actief betrokken is en mee wil werken aan deze plannen. Maar het gaat hier over de toekomstbestendigheid van een bestaande provinciale weg, waar jullie als provincie eerstverantwoordelijk zijn. Het gaat over de provinciale omgevingsvisie, over regionale mobiliteit, over woningbouw, over landschap en natuur, over stiltegebieden. Daar past geen passieve rol bij, daar moet de provincie actief bij betrokken zijn. En Tiel gaat daar nu veel te hard en veel te ver in.

Dat brengt ons op de volgende drie concrete vragen voor het provinciebestuur:

1. Bent u het eens met ons dat dit proces onzorgvuldig verloopt en een pas op de plaats nodig is om een gebiedsgerichte aanpak op te pakken?
2. Is er een akkoord achter gesloten deuren dat Tiel naar 50.000 inwoners mag groeien en welke consequenties heeft dat voor de buurgemeenten van Tiel?
3. Kijkt de provincie Gelderland serieus naar de Ladder van Verdaas dat een nieuwe weg alleen kan worden aangelegd als het opwaarderen van de bestaande weg niet meer kan? Op welke wijze wordt dit beginsel toegepast door de provincie?